

Regionalt Næringsprogram Vestfold og Telemark

Handlingsprogram 2019

Tatt til orientering i Telemark fylkeskommune mars 2019

Politisk vedtatt i Vestfold fylkeskommune februar 2019

Utarbeidet i samarbeid med partnerskapet i Vestfold og Telemark

Handlingsprogram RNP 2019

Innledning

Det regionale handlingsprogrammet har en varighet på 4 år: 2019 – 2022. Vi har besluttet å utarbeide et årlig handlingsprogram for på denne måten være mer presis og mer dynamisk i forhold til å utarbeide konkrete strategier og tiltak knyttet til de ulike målformuleringene i denne perioden. Landbruket er en næring med sterk politisk og offentlig styring. Det kan derfor oppstå raske endringer i markedet og dermed endringer i ønskede satsingsområder. Ved å utarbeide årlige handlingsprogram, ønsker vi å være fleksible i forhold til dette. Det er imidlertid ikke noe i veien for at enkelte strategier og tiltak blir videreført gjennom flere i år handlingsprogrammet dersom vi ser oss tjent med dette.

Strategier for måloppnåelse innen de ulike satsingsområdene i 2019

	SATSINGSOMRÅDER	MÅL	TILTAK
Klima og grønt skifte	Bærekraftig landbruk med reduserte utslipp av klimagasser og økt binding av karbon	Økt produksjon med vekt på større verdiskaping og hensynet til klima og miljø.	-Støtte innovative prosjekter. -God agronomi, helårlig grønt plantedekke, fangvekster etter åkerkulturer, kombinere tilskuddsordninger
	Jord- og skogbruksproduksjon under endrede klimatiske forhold	Tilpasse agronomi og dyrkingsteknikk til endrede klimaforhold.	- Stimulere til grøfting, hydrotekniske tiltak og vanning.
		Omstilling av skognæringen til nye produksjons- og skjøtselsrutiner	- Forskningsstøtte til prosjekt «Skurandel i rasktvokst gran» - Forskningsstøtte til prosjekt om økt produksjonsevne i skogen - Overvåking av skog (endring i artssammensetning) - Kompetansetiltak for private og offentlige skogaktører i regionen -Støtte til aktuelle satsinger og prosjekter
		Økt beredskap på gårdsnivå	- Øke kunnskapen om beredskap hos næringsaktørene
	Sirkulær økonomi; Kjente ressurser – uante muligheter	Verdikjeden i landbruket skal aktivt utnytte mulighetene som det grønne skifte og sirkulær økonomi gir	-Støtte opp under nye verdikjeder på tvers av etablerte næringer.

	SATSINGSOMRÅDER	MÅL	TILTAK
			-Bidra til et framtidrettet og bærekraftig landbruk med reduserte utslipp av klimagasser, gjennom bruken av fornybare ressurser og ny teknologi.
	Jordas produksjonsevne	God jordkultur som fremmer høy produksjonsevne og mindre klimautslipp og avrenning.	-Støtte til aktuelle prosjekter
Matproduksjon og arealbruk	Mat med lokal identitet	Tilrettelegge for økt produksjon, foredling og omsetning av lokalmat gjennom ulike kanaler. Videreutvikle Vestfold og Telemark som matregion	-Profilere matspesialiteter som attraksjonskraft i reiselivet -Kople lokalmat til natur, kultur og opplevelser, historiefortelling -Legge til rette for bruk av lokalmat på egne arrangement og i HoReCa -Videreutvikle samarbeidsformer -Gjennomføre verksteder for å gi kunnskap om og øke bruk av lokalmat på serveringssteder
	Økologisk produksjon	Øke produksjonen i tråd med etterspørselen og trender i markedet.	-Stimulere til samarbeid og vekstskifte -Bidra til markedsstyring -Fremme økologisk jordbruk som spydspissfunksjon -Stimulere til samarbeid økologisk melk – økologiske grønnsaker -Stimulere til produktutvikling -Bidra til offentlig innkjøp av økologiske varer
	Fjellandbruket	Utnytte og videreutvikle særpreg og spesielle kvaliteter.	-Utarbeide plan for bruk av gjenstående og nye fjellandbruksmidler. -Gjennomføre samarbeidsverksteder for erfaringsutveksling og læring i Fjell-Norge. -Støtte grunneier initierte tiltak for utvikling av stølsdrift.
	Grønnsaker, poteter, frukt og bær	Økt produksjon basert på egnede arealer og muligheter i markedet. Produkt- og markedsutvikling	-Prøve ut nye arter/sorter og dyrkingsmetoder -Bidra til nye distribusjonsløsninger -Bidra til etablering av ny teknologi

	SATSINGSOMRÅDER	MÅL	TILTAK
			-Gi støtte til kjølelager -Støtte viktige tiltak og investeringer i verdikjeden
	Korn, frø, olje- og proteinvekster	Øke produksjonene og introdusere nye, i tråd med de kvalitetene markedet etterspør Øke avlingsnivået Gode produsentmiljøer	-Styrke kompetansen hos kornprodusenter -Økt produksjon av proteinvekster -Bidra til økt matkornandel -Støtte anlegg for lagring og tørking av korn
	Veksthusproduksjon	Konkurranseskraftig og bærekraftig veksthusnæring, basert på fornybare ressurser og ny teknologi. Kunnskapsoverføring til øvrig landbruk	-Bidra inn i prosjekter som fremmer konkurransekraft og bærekraft i veksthusnæringen. -Støtte satsinger som gir økt bruk av fornybar energi og ny teknologi
	Grovfôrbasert husdyrproduksjon	En framtidretta produksjon basert på lokale ressurser, markedsbehov og med basis i god dyrevelferd. Bedre utnyttelse av beiteressurser og grovfôrarealene	-Fremme kvaliteten «grassfed» -Stimulere til mer beiting og bedre bruk av arealene, områdetenking -Støtte oppgradering av eldre driftsbygninger
	Kraftforbasert husdyrproduksjon	En framtidretta produksjon tilpasset markedsbehov, spredeareal og med basis i god dyrevelferd.	-Støtte utskifting av miljøbur til aviarsystem etter ønske fra markedet. -Støtte prosjekter som ser på økonomi, dyrevelferd, teknologi m.m. -Støtte tiltak som tar opp i seg produktutvikling og nye markeder.
	Annen husdyrproduksjon	En framtidretta produksjon med effektive driftsformer og produktutvikling	-Støtte etablering av produksjonslokaler og produktutvikling
Skog og utmark	Foryngelse og skjøtsel av framtidsskogen	Sikre investering i ny skog etter slutthogst	- Frøforedling, proveniensforsøk - Støtte prosjekter for bedre kvalitet i etablering av ny skog (plantekvalitet, optimale planteplasser, snutebilleforebygging) - Skogkulturprosjekt i regi av andelslagene, jf. pågående Viken Skog-prosjekt
	Nettverksbygging	God kontakt og informasjonsflyt mellom skognæringen og offentlige etater	- Arrangere felles og regionvise fagsamlinger for private og offentlige

	SATSINGSOMRÅDER	MÅL	TILTAK
			skogaktører i Vestfold og Telemark
	Tenk tre	Bruken av trevirke økes til 1 m ³ per innbygger per år i 2020 som grunnlag for videre økning etter 2020.	- Videreføre tredriverprosjektet - Støtte bruk av tre som råstoff til nye industrielle produkter
	Bioenergi	Skaffe oversikt over skogressurser tilgjengelige for bioenergiproduksjonen Økt bruk av bioenergi	-Kartlegge tilgjengelige ressurser til bioenergiformål -Kartlegge markedsmuligheter -Støtte fagdager for bønder og skogeiere
	Juletreproduksjon	Bli en av landets viktigste regioner for salg av juletrær innenlands og til eksport	- Produsentstøtte primært til eksisterende produsenter og produsentmiljøer
	Utmarksnæring	Utvikling på eiendommer der det ligger til rette for jakt, fiske og utleie og/eller tilrettelagt bruk av utmarksarealer for friluftsliv og folkehelse	- Støtte grunneierinitierte tiltak
Gården som ressurs	Inn på tunet (IPT)	Økt kjennskap til IPT hos kommuner og andre instanser Flere kvalitetssikrede, lønnsomme og varige IPT-tilbud	-Bidra til økt kunnskap om dokumenterte positive effekter av IPT blant beslutningstakere på kjøpersiden
	Landbruksbasert reiseliv	Opplevelser og aktiviteter fra landbruket skal være med å videreutvikle Vestfold og Telemark som et attraktivt besøksmål	-Utvikle gode tilbud fra gård basert på historie, kultur og tradisjon. -Gjennomføre verksteder for å gi kunnskap om og øke bruk av lokalmat på serveringssteder.
	Annen produkt- og tjeneste produksjon	Skape lønnsom virksomhet basert på alle gårdens ressurser	-Støtte initierte tiltak fra næringen
Kompetanse og rekruttering	Videregående utdanning	Bidra til rekruttering til, og videreutvikling av videregående utdanning tilpasset behovene i verdikjeden og inn mot høyere utdanning (naturbruk, matfag og reiseliv).	-Fortsette forsøk med 2+2 (lærlingeordning) for gartner og agronom -Tilby Voksenagronomkurs -Fagskoleutvikling -Bedre samordning mellom Naturbruk og andre studieretninger -Matfag ut i åkeren
	Etter- og videreutdanning	Gode etter- og videreutdanningstilbud for næringsutøverne	-Tilby voksenagronomkurs -Årlig drøftingsmøte om innretning av rekrutterings- og kompetansemidler
	FoUI	Forskning og forskningsbasert innovasjon blir et viktig redskap i kompetansebygging og	-Støtte satsingen NLR-innovasjon

	SATSINGSOMRÅDER	MÅL	TILTAK
		verdiskaping i hele verdikjeden i landbruket	-Støtte aktuelle forstudier til forskning og innovasjon -Støtte aktuelle forprosjekter til forskning og innovasjon
	Nyskaping	Sikre gode tilbud til landbrukets gründere og vekstvirksomheter	-Ivareta landbrukssektoren i forhold til ulike tilbud i regi av kommuner og Innovasjon Norge -Benytte tilbud i Næringshager og inkubatorer
Omdømmebygging	Mat og folkehelse	Økt kunnskap om norske råvarer og helsegevinsten ved gode måltidsopplevelser hos personer som jobber med barn, unge og eldre Økt kunnskap om offentlig innkjøp	-Bidra til samarbeid mellom kokker og ansatte som arbeider med barn, unge og eldre for å øke kunnskapen om norske råvarer. -Stimulere tiltak som setter fokus på gode måltidsopplevelser for eldre hjemmeboende og på institusjon
	Bynært og urbant landbruk	Videreutvikling av bynært og urbant landbruk rundt de største byene med vekt på folkehelse og positiv omdømmebygging for landbruket.	-Stimulere til ulike aktiviteter innenfor kategorien bynært og urbant landbruk. Satsingene skal synliggjøre verdiene og potensialet som ligger i begrepet og fundamenteres på tvers av sektorer. -Informere kommunene om potensialet -Stimulere og videreutvikle tiltak som bygger omdømme -Stimulere og videreutvikle tiltak som bidrar til entreprenørskap og grønn verdiskaping -Bidra til etablering av stillinger som by-bonde
	Informasjon	Godt omdømme Kommunisere god og trygg norsk mat	-Bedre informasjon og kommunikasjon om landbrukets rolle og bidrag i samfunnet. -Bidra til holdningsskapende aktiviteter som bidrar til økt kunnskap om norsk landbruk

Vestfold og Telemark

